

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"V edinstvi je moč".

"EDINOST"
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrčkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vsa leta . . . 12.— . . . 18.—. Naročnine se plačujejo naprej na naročbe brez priložene naročnine se sprava ne ozira. Pozlačene številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno pisarno hšt. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprište reklama cije so proste poštnine.

Slovenski vol.

Nočemo pustiti mestnemu „očetu“ D'Angeliju časti, da je on s svojim predlogom prouzročil članek v našem listu, kajti kvalifikacija tega predloga se niti od daleč ne more približati ugledu in — resnosti tega lista; pač pa pišemo te vrste, da opozorimo slovenski narod sploh in iz „nova na sramotne razmere, v katerih mora živeti Slovenec Trsta in njegove okolice.

Angelijev predlog niti nima onega kolorita resnosti, da bi bil vreden, da se izusti v toli čestiti korporaciji, kakoršna bi moral biti mestni svet tržaški, marveč to je naravnost smatrati za šalo, ki jo je hotel zopet jedenkrat briti z nami človek druge vere in druge narodnosti.

No, njemu je na razpolago mestni svet; zatoj mu je svobodno staviti predloge različne barve in vrednosti, o katerih je uverjen že a priori, da jih vsprejme njegovi prijatelji. Angeli in mestna zbornica sta si v nekem fakičnem razmerju, kakor urednik kakega lista in — tiskarna. Kar urednik da v tisk, to se tiska in stavci ne premišljajo niti jeden sam hip, da-li je vredno staviti in tiskati ali ni vredno.

D'Angeli je hotel s svojim predlogom zopet prirediti pojav svoje antipatije do vsega, kar prihaja od Slovencev. Zato se ga jeli bosti v oči že — rogovi slovenskih volov. Pri tem pa ni imel niti toliko ozira na svoje somišljenike, da bi svoje stranke ne bil tako grozno osmešil, kajti ves razsodni svet se bode še smejal D'Angelijevemu predlogu: z voli se zato ne sme več voziti po mestu, kjer so slovenski!

Mi nočemo tu prehajati na praktični moment vse stvari, ker isti je znan že vsakemu otroku tržaških ulic, marveč držati se hočemo le bolj — humoristične strani predloga. D'Angeli se nam sicer ne zdi jedini oče te fulminantne ideje, marveč on je govoril za vse druge. In ti drugi so isti, katerim se zdi, da še zelo, zelo trpi italijanski značaj mesta tržaškega, ako se prikazujejo o njegovih ulicah rogovi — slovenskega vola. Da se bolje dokumentuje italijanski značaj Trsta, treba nadomestiti slovenskega vola z laškimi osli in mulami, mesto volovskih rog naj se prikažejo dolga ušesa oslov — nota bene: italijanskih — potem bode značaj tržaškega mesta pristno italijanski,

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Delal je neprestano ter pošiljal po jedi v malo prodajalnico za mleko na cestnem oglu, a žal! mladost in up sta zbežala za vedno in z njima je izginila tudi dražest vseh teh spominov. Sreča, da sta mu ostala Fran in madame Žorž — jedina človeka, na katera je mogel misliti brez britkosti. Madame Žorž je bila vedno pripravljena zanj, vedno pripravljena, streči mu in ga tolažiti, in Fran je često pisal, ne da bi omenil Sidonijino ime. Risler je mislil, da ga je kdo poučil o tem, kar se je bilo zgodilo, in da iz prizanesljivosti tega ne jemlje v misel. „Ko bi ga le mogel pozvati nazaj!“ — Tvernici dati stari sijaj in brata dobiti domov, to so bile njegove sanje, jedino prizadevanje njegovo.

in sicer: čim več oslovskih ušes, tem izraziteji bode ta italijanski značaj.

Ali ni da bi človek počil od smeha? No, ko toplomer italijanske narodne mrznje stopa na to višino, potem se skoro smemo nadejati, da srečno prebijemo te čase nasilja. Kajti to znači, da so gospoda zgubili duševno ravnotežje.

Ker pa se že bavimo s to zadevo, popečajmo se še nekoliko okoli — smradu, ki ga baje proizvračajo grdi slovenski voli v finem italijanskem Trstu. Nam je sicer znano iz skušnje, da vozijo z voli po vseh velikih mestih tega okroglega sveta in da se nikjer za voli ne nosijo posebne priprave, vendar D'Angelijevi podobne pritožbe še ni bilo čuti dozda v nobenem mestnem svetu — celo v cesarskih stolicah ne!!

Kar pa se dostaje specialitete — smradu, prosimo gospoda D'Angelija, da obrne svoj fini, menda na sam mošus in ambro navajeni nossek nekoliko v nekatere ulice notranjega mesta tržaškega. In ondi ne bivajo četironožni slovenski voli, marveč dvonožni italijanski — somišljeniki gosp. D'Angelija. Naj nam odgovori, je li tisti smrad zdraveji za atmosfero tržaškega mesta, ali je zdravejši „smrad“, ki prihaja od — slovenskega vola? No, dalje nočemo, kdor ima oči, da gleda, vidi in kdor ima nos, da voha — voha.

D'Angeli je s svojim predlogom zopet denkrat postavil sebe in svoje v čudovito luč trezne razsodnosti, ki bi sodila, da taki predlogi spadajo vse drugam, nego v konec 19. stoletja.

Ti pa, ubogi slovenski vol! Tebi bi napisal celo ódo in bi jo dal natisniti v sto tisoč iztisih in jo razposlal širom sveta, da ves svet vidi — kaka rariteta v vrsti modernih mest je avstrijsko mesto Trst. A pričakujem, da te doleti še čast, da prideš v klopi mestne zbornice tržaške kakor zastopnik „smrdljive“ faune okoličanske. Tam boš čul na lastna ušesa svoj slavospev.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 10. julija 1897.

K položaju. Kakor vse kaže, so prišli na Dunaju te dni do važnih sklepov glede vprašanja, kako bi se moglo razrešiti sedanje kritično zapletenje avstrijskih stvari. Oficijozni „Fremdenblatt“ je priobčil namreč neki komuniké, v katerem pravi, da „za sedaj niso nameravana pogajanja

Med tem so mu potekali dnevi vedno jednako, v šumnem vrvenju kupčijskega življenja in mučni samotni njegove žalosti. Kako jutro je šel doli, kjer je hodil iz delavnice v delavnico, v katerih je spoštovanje, izkazovano mu od vseh strani, in resna, stroga oseba njegova zopet uvela red, pretrgani za kratek čas. Od početka so ljudje govorili mnogo in si na razne načine razlagali, zakaj je izginila Sidonija. Jedni so pravili, da je zbežala s svojim ljubimcem, drugi pa, da jo je spodil Risler.

Najbolj pa je nasprotovale vsem domnevano razmerje obeh družnikov, ki sta priprosto kakor prej občevala med seboj. Seveda se je včasih, kadar sta bila sama v pisarni, Risler zdajci zganil; pred njim se je dvignila prikazen nad njim zvršene izdaje, in rekel je sam pri sebi, koliko ti sočkrat so ga prevarile te oči, ki jih je videl pred seboj, ta usta, ves ta obraz.

In tedaj se ga je polastila strastna želja, da bi ničemurnika zgrabil za goltanec in ga zadavil

za spravo med Nemci in Čehi. Zadnji dni da so se pač vršili neki pogovori; posamične odlične osebe da sicer niso bile nasprotni stvari, ali vsi poskusi so se razbili ob nasprotstvu vodstva nemške stranke.

Tako komuniké oficijoznega lista. Ako sodimo po prvem utisu, moramo reči, da je spis obrnen proti Nemcem. Dosledno bi morali pričakovati, da bodo posledice, ki jih bode izvajala vlada — in „Slov. Narod“ je izvedel iz „najzanesljivejšega vira“, da se pripravljajo važne odločbe — obrnene proti onim, ki so krivi, da ne more priti do miru v Avstriji.

Tako bi sodili po vnanjem utisu. In vendar sodimo — drugače. Kaj čete, mi smo postali silni skeptiki; od lanskega poletja do danes smo se streznili celó v toliki meri, da se skoro odvadimo — upati. Mi sodimo, da tudi ta komuniké je narekovala le dobrohotnost do Nemcev; naš Primorac bi rekel, da jih hočejo le privedi do „razžoua“, to je: obvarovati jih hočejo pred škodo. Sicer bode že preskrbljeno, da Nemci padejo — na mehko stran. Zato bi svarili tudi naše rojake, naj ostanejo hladni tu vzlic vsem komunikéjem! Za nas Slovence je največi dobiček v sedanji dobi spoznanje, da nas gori cenijo za precej stopinj nižje, nego pa Italijane. Bodimo možje in glejmo srčno v obraz tudi neugodnim stvarim!

Kdo je barbar? Slovenci hrepemo in delamo na vse moči za izomiko svojega naroda na podlagi svoje narodnosti, tuji pa nas hočejo ovirati na našem duševnem napredku. In tuji pravijo, da smo mi barbari, ki se želimo in hočemo izomikati, ki hočemo z vsemi modernimi primočki doseči kulturno višino. Oni pa se nočejo smatrati barbare, da-si je barbarsk njihov čin zabranjevanja naše izomike. Kako se to zлага, v čem je pravi zapadek barbarstva? Je-li barbar oni, ki zabranjuje izomiko, ali pa oni, ki hoče doseči izomiko?

Odgovor je znan vsakomur, a na stran žajim! Nasprotnik naš ni samo barbarsk, marveč je skrajno zloben, ker njemu je naše „barbarstvo“ le zlobna pretveza, ker namen njegov je, za tretji, uničiti Slovanstvo, zato, da postane mnogoštevilnejši sam. To je vse, vsa fraza o „barbarstvu“.

V Celju se Germani napenajo z vsemi besnimi sredstvi, da bi preprečili slovenski gimnazij, da bi pobili kviško se dvigajočega Slovenca popolnoma k tlom in dobili Celje in Štajer popol-

brez usmiljenja; a misel na gospo Žoržovo ga je pomirila vedno. Ali naj kaže menj poguma nego ta mlada žena? — Niti Klara, niti Fromont, niti kdo drugi ni slutil, kaj se je godilo v njem. Jedina izpremema v njegovi osebi je bila nekaka strogost in neupogljivost, kakoršne ni imel poprej. Za delavce je bil Risler starši oseba, katero so imeli v čisljih, in tudi tisti med njimi, ki se niso klanjali njegovim, v jedni noči osivelim lasem, njegovemu upadlemu, postaranemu obrazu, so se tresli pred čudnim pogledom njegovih oči, ki je spominjal na črnovišnji sijaj jeklenega rezila. On, ki je bil sicer krotek in prijazen občevalje z delavci, je bil sedaj neizprosno strog o najmanjši zamudi ali neredu. Zdelo se je, kakor bi hotel s tem popraviti prejšnjo, slepo in kvarno prizanesljivost.

V resnici, novi pomočnik hiše Fromontove je bil čudovito zvest služabnik.

(Pride še.)

noma v svoje roke. Jednako se dela v Primorju od strani Italijanov in tako bi hoteli pritiskati od obeh strani na središče Slovenije, kjer bi končno praznovali najvišje orgije uničevanja Slovencev.

To je načrt uničevalcev Slovenstva, ki si gredo v izvajanju istega na roko kakor „prijatelji“.

Težek je boj, a razrینemo jih! V Celju se više šolske oblasti z vso odločnostjo branijo kaj storiti glede vsprejemanja učencev v utrakvistični gimnazij, ker hočejo preprečiti gimnazij. V Trstu se nasprotniki na vso moč upirajo ustanovitvi slovenske šole v mestu. A mi jim zagrmimo na uha: čembolj bodete netili, tem huje bode gorelo, tem bolj Vas bode peklo! Nas ne uničite, ker smo prekreпки!

Za Celjski „Studentenheim“ so Nemci beračili v 1100 avstrijskih in pruskih časnikih. Prošnje — seveda grozno goreče! — so se odposlale na štajerski, koroški, dolnje- in gornje-avstrijski, solnograški in tirolski deželni zbor. Nadalje so prosili podpore 320 občin v Avstriji in 2900 občin v Prusiji; 180 hranilnic avstrijskih in — 1409 pruskih itd., itd. Odzvali pa so se samo — 4 kraji. Ti pa znajo, ti!

Jezikovne naredbe. „Moravska Orlice“ piše, da se otvori na jesen v Brnu dvojezično vseučilišče, v Olomucu pa češka tehnika. Dal Bog!

Socijalistom v pomislek. Francoska zbornica je dovolila kredit 500.000 frankov za potovanje predsednika republike Faure-a v Petrograd. Za kredit je glasovalo 447 poslancev, proti samo 29 socijalistov. O tej priliki se je vedel socijalist Faberot jako čudno, da ne rečemo smešlino za vse socijaliste, v kolikor isti prisegajo na njegovo zastavo.

On je zahteval, naj se rajše denar razdeli mej siromašne in brezposelne francoske delavce, mesto da bi se tratil za potovanje — „tirana“ k drugemu tiranu. Faberot nazivlje ruskega cara naravnost morilec. — Svoboda govora je gotovo lepa stvar, za katero se ogrevamo tudi mi, ali vse, kar je prav! — Socijalisti utegnejo imeti dobrih idej za preustrojitev človeške družbe, a v zamaknenji v te svoje ideje postali so že tako skrajni — sebičneži, da zahtevajo kar naravnost, naj se njihovim idejam kloni vse drugo. Ako bi države n. pr. zidale „brezposelnim“ delavcem velike penzije, v katerih bi bili za časa svoje „brezposelnosti“ preskrbljeni z vsem komfortom, tedaj bi socijalisti ne imeli ničesar proti temu in še navduševali bi se zanje, češ: zdaj smo dosegli svoje pravice, to je država po božji volji! In take penzije naj bi stale državo milijone, to bi ne bilo v njihovih očeh prav nič preveč. Ako pa n. pr. francoska zbornica dovoljuje kredit za formalnost, kakoršna leži v politični potrebi vsake države nasproti drugi državi, formalnost, kakoršna je neizogibna državam, skrbečim za svojo varnost in svoj ugled, — je pa to tiranstvo po menenju socijalistov.

Tu jih vidimo: socijalistiška gospôda se sleherni hip in ob vsaki priliki postavljajo izven države, oni ne poznajo nikake državne avtoritete, oni nočejo pripoznati potrebe obstanka države in dosledno nočejo ni čuti o žrtvah za obstanek države, vendar pa zahtevajo vse možno in nemožno od iste države: država — z všteto toli obsovažljeno „buržoazijo“ — naj štiti delavca, država, država naj skrbi za zakonodajo v varstvo delavcev, država naj deli podpore delavcem, država naj jim zida stanovanja itd. itd. Kaj je država? Država je skupnost toliko in toliko ljudi, ki so se zbrali, da bi ob vzajemni podpori skupno skrbeli za svoje varstvo! Na tem temeljnem načelu sloni red v človeški družbi. Brez tacega reda bila bi človeška družba jednostavno nemogoča. Posamičnik treba torej države, treba, torej vseh onih, ki sestavljajo državo. Ali z drugimi besedami: vsi stanovi so potrebni, nikdo ne more živeti brez drugega. A kaj delajo socijalisti? V jedonomer kriče: „buržoazijo treba zatreti! To so same pijavke in tirani!“ A ta „buržoazija“ je eden najvažnejših sestavnih delov one in iste države kateri socijalisti vedno in vedno odrekajo sredstva za nje varnost in za ohranitev njenega ugleda, od katere pa vendar zahtevajo kategorično vseh možnih dobrot. Pa še nekaj! Socijalisti so sila občutni za vsako žaljenje, sami pa obsipajo z „morilec“ predstavitelja cele države, ne da bi

imeli za to niti sence kakega povoda. Druge zmerjajo s tirani, sami pa bi hoteli terorizovati — vse.

Seveda, ako pomislimo, da je med francoskimi socijalisti tudi takih ljudi, ki niti niso dobri Francozi po prepričanju in da skrivaj teli v njihovih srcih pruski duh — pravi oče socijalizma, — tedaj je verjetno, da jim je celo trn v očeh francosko-ruska zveza in da črtijo Rusijo. Kdor nazivlja cara Nikolaja II. morilec, ne stori tega iz — človekoljubja, marveč iz političnih in narodnostnih motivov. Socijalisti bi najraje, da v Rusiji zavladal parlamentarizem, da bi jej tem laglje mogli do živega izvesti izmozgalci. Socijalistom stavimo prav umestno vprašanje: kaki človekoljubi bi pač postali oni, ako bi se jim posrečilo doseči, kar — želé?!

Različne vesti.

Truplo prevzvišenega knezonadškofa goriškega prepelje se z Dunaja v Gorico, kjer bode pogreb najbrže v torek ali v sredo prihodnjega tedna. — Truplo umrlega knezonadškofa goriškega leži na Dunaju v metropolitanski cerkvi sv. Štefana na mrtvaškem odru.

Odlikovanja. Sekcijski načelnik v naučnem ministerstvu, Hartel, je dobil red železne krone II. vrste. Poslanec Kaizl je imenovan rednim profesorjem na češkem vseučilišču v Pragi.

Veleštovani gospod Fran Kalister, veleposelnik v Trstu, je poslal moški podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu kakor Ciril-Metodov dar izdatno svoto 200 kron. Najsrčnejša zahvala uzornemu in velikodušnemu rodoljubu.

Vodstvo slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu opozarja opetovano slavno občinstvo, posebno stariše učencev in učenk ter prijatelje slovenske mladine, na jutranjo veselico. Vspored je jako obsežen in zanimiv (petje, deklamacije, prizor in igra.) Med raznimi točkami in pozneje po dovršenem vsprejemanju bode svirala veteranska godba. Kakor minolo nedeljo, tako bodo tudi jutri po vrtu razpostavljene mize in točilo se bode vino in pivo. Vstopnina za odrasle 20 nvč., za otroke 10 nvč. Ker je čisti dohodek namenjen plemeniti svrhi, namreč družbi sv. Cirila in Metoda, želeli je vsestranske obile udeležbe. Torej na svidenje jutri v nedeljo dné 11. julija na šolskem vrtu pri sv. Jakobu ob 6. uri zvečer! Pridite vsi, vsi, da si ogrejete srca na svoji deci in da se še bolj navdušite za našo sveto slovensko stvar!

Premestitve sodišč. Zatiško sodišče na Dolenjskem se baje premesti v Št. Vid na Dolenjskem, za kar se ta kraj z unemo poganja. — Svoječasno se je tudi govorilo, da se premesti sodišče z okrajnim glavarstvom iz Radovljice na Gorenjskem na Bled. Poslednji korak bi pa bil mestu Radovljiskemu v veliko škodo, da si bi Bledu ne koristil nič in le samo mogoče uradnikom, ker bi bili bliže poletnim zabavam, ki jih nudi romantičen Bled, ki pa tudi niso brezplačne.

Slovenskim starišem. V cen. „Edinosti“ od dne 9. t. m. bila sta pohvaljena dva učenca I. razreda niž. gimnazije v Trstu, to sta Ferluga Karol z Opčin in Šajner Amadej iz Barkovelj, oba Slovenci, ker sta dovršila I. razred z odliko. — Oba omenjena učenca obiskovala sta leto dni prej c. k. pripravnico za srednje šole na Proseku ter nadkrillili v gimnaziju slednje leto svoje součence nemške in italijanske narodnosti. Vrtu tega so vsi oni učenci, ki so obiskovali omenjeno pripravnico, dovršili študije na drž. gimnaziju z dobrim vspehom. Sedaj sti v okolici dve pripravnici za srednje šole, starejša na Proseku, noveja v Rojanu. Slovenci, poslužujte se omenjenih zavodov ter pošljite vsi svoje sinove na pripravnico ali v Rojan ali na Prosek, da zamorejo pozneje nadaljevati študije na srednjih šolah. Dokler ne dobimo v Trstu slovenskih paralelk, ni druge poti za izobraževanje naših sinov. Nikar se ne poslužujte italijanskih zavodov, kjer se otroci odtujejo narodu in naši državi.

Ne samo iz ulice Tigor, ampak tudi iz c. k. pošte dospavajo tajna poročila v židovske liste. „L'Indipendente“ od dne 8. t. m. piše: „Znano mi je, da ukazuje neki ministerski odlek, naj se oddajajo na zahtevanje (?) tudi slovensko-nemške tiskovine; od druge strani pa mi je tudi znano, da na poštnem uradu pri javnem vrtu (ki je najbližji okolici) ni nego jeden človek, jeden pravim, ki zahteva slov.-nemške tiskovine.“

Nočem ugibati, da-li je to res ali ne. Za danes mi je to postranska stvar. Marveč me zanima vprašanje: kako more „Indipendente“ vedeti take stvari? Kdo poroča irredentovskemu listu? Nedavno je vedel „Mattino“, kar se je godilo in govorilo v zaporih, ker je morda poslušal pod oknom. Na sličen način je menda izvedel „Indp.“ o notranjih post. stvarih!! Tudi on je menda kukal pri oknu notri in ni izključeno, da je tam zazrl kakega dobrega znanca! Živel reporterji „Mattino“! vi in „Indipendentejevi“! Ti dobivajo res mastne plače za „točnā“ poročila omenjenim listom!

Nebodigatreba.

Razstava za javno blaginjo. Drugo leto otvori se meseca majnika na Dunaju v svetovno razstavi rotundi v Pratru razstava pripomočkov za javno blaginjo.

Na tej razstavi bode razvidno, v koliko je napredovala skrb za obrambo človeka pred različnimi zdravstvenimi nevarnostmi in nesrečami in pa tudi za izomiko, razvedrilo in sploh duševno vzgojo vseh slojev prebivalstva v teku vladne dobe našega presvitlega vladarja v Avstriji.

Na udeležitev razstave povabljeni so oblasti, duhovščina, društva in različne zadruge, katerim je izročeno nadzorstvo nad občno blaginjo, kakor tudi posamezni človekoljubi.

V higijenični oddelek razstave doposlata je izdelke, t. j. dokazov o pripomočkih za zdravljenje otrok od rojstva nadalje; potem za oskrbo telesno pohabljenih, sirot in bolnikov sploh. Nadalje dokazov o oskrbljevanju delavcev, poslov in vseh pod nadzorstvo družih stavljenih ljudi.

V izobraževalni oddelek doposlata je dokazov o pripomočkih ljudske naobrazbe v ožjem in širšem krogu, bodisi v skromnem domu, ali v javnih izobraževališčih itd.

Ker ima na tej razstavi biti razvidno duševno in telesno blagostanje posameznih avstrijskih narodov, je važno tudi za Slovence, da se udeleže iste. Ker ondi, v skupni izložbi pripomočkov za našo duševno in telesno blaginjo, bode razvidno, na kateri stopinji omike in telesne kreposti stoji naš narod. Ustanovitev izobraževalnih zadrug za naše priprosto ljudstvo, ustanovitve gospodarskih šol itd. itd. vse to bode dajalo dokaz, v koliko smo napredovali Slovenci kakor kulturni narod in koliko še treba, da dosežemo vrhunec v izobrazbi in materialni blaginji. Ker je končni namen razstave ta, da se, v kolikor mogoče, tudi od strani državnih zakladov pripomore v dopolnitev nedostatkov, utagne razstava tudi za Slovence imeti svoj dobri pomen. Torej Slovenci, udeležite se razstave mnogobrojno! V vseh kronovinah naše države ustanovili so se posebni odseki za nabiranje izložbenih pripomočkov.

Deželna komisija za Primorsko sestoji iz sledečih gospodov:

Predsednik: deželni sanitetni referent dr. Adalbert Bohata, namestništveni svetnik vitez Čermak, višji stavbeni svetnik Aleksander Porenta, deželna šolska nadzornika vitez Klodič in Lešanofsky, okrajni glavar dr. Hohegger, obrtniški nadzornik Dom. Colievina in okrajni komisar Krekich.

Za družine radi volilnih izgrediv zaprtih okoličanov smo prijeli nadalje:

Dragotin Hribar iz Celja poslal	
II. zbirko	19 glđ. 80 kr.
prof. S. Rutar 20 frankov v zlatu	9 . 45 .
nabranih v Mirnu (Ignac Krizman	5 . — .
gospa soproga Iv. Abram nabrala	2 . 20 .
Skupaj	36 glđ. 45 kr.
Prej izkazanih	1993 . 42 .
Skupaj	2029 glđ. 87 kr.

Nadaljnje darove sprejema drage volje naše upravnistvo. Potreba narašča od dne do dne, kajti že sedaj jih je 39 obsojenih nad leto oziroma večmesečno kazen.

Mirni časi v — Kopru. Pišejo nam: Kakor znano vsemu svetu, bilo je nekaj izgredivnikov, ki so tekom slednjih mesecev brez povoda napadali slovenske gojence v Kopru, kaznovanih po c. k. sodišču v Trstu ostrim zaporom od 3 do 10 mesecev; mir pa se ni povrnil, četudi je vedno trdil nasprotno predstojnik onega zavoda, velevažnega za vso Primorsko. — Temu v dokaz služi najnovejša resnična dogodbica, katere junak pa ni iz

Dalje v prilogi.

vrat golorokih predstavitev „culture“. Uprav zato je tem zanimiveja in poučnejša ta dogodilca. Bilo je v petek, dne 9. junija med 10. in 11. uro dopoldne, ko je c. kr. učitelj telovadbe, Cesare Perco, Italijan rodom in po mišljenju, v pričo vseh gojencev drugega tečaja dvakrat udaril s pestjo po sencih 19letnega slov. gojenca drugega tečaja, Leopolda Arka. In lahko rečemo, da je udaril brez vsakega temeljitega povoda. Radi bolečin je moral Arko hitro na stanovanje. Zdravnik mu je napravil spričevalo in mu dal zdravil. Razrednik njegov pa, to je po očetovski skibeči „gosp. profesor Kleinmayr“, je vso stvar službeno prijavil ravnateljstvu. Pač čudne so razmere na učiteljskem koperskem. In vendar ima zavod svojega ravnatelja, ki bi moral skrbeti za to, da mladina ne bi trpela na taki snorovosti. Radovedni smo, od kje pride „dementi“ sedaj?

(Vsakako pa bi bilo dobro, da bi tudi stariši gojenčevi poskrbeli primernim potom, da se gospodu učitelju telovadbe malo pohladi topla italijanska kri. Sploh pa se vedno bolj čudimo koperskim razmeram, ki gotovo niso take, da bi se ob istih mogli primerno vzgojevati in blažiti bodoči učitelji vse Primorske. Kam jadramo? Op. uredništva.)

Brez naslova. Ker ne najdem primerne naslova lopovskemu pisarenju framazonskega glasila „Indipendente“, moram pisati — brez naslova. Naslov naj pa dodajo naši narodni okoliščani oziroma meščani, ki čitajo te vrstice. Dne 7. t. m. je pisala omenjena obloda, da so magistratovi organi zaplenili tri osle, ki so bili tako gnjili (!), da je od njih kapalo meso, in da jim je kri curljala po tleh in da so bili to — škedenjski osli!! Jaz znam gotovo, da iz Škedenja ne prihajajo v Trst s krubom trije gnjili osli, ampak lepo krdelo lepih narodnih okoliščank, katere bi židovski šarlatan rad zaklel — v osle!!

Da se pa množe ti — „osli“, priča mestna seja od dne 8. t. m.!! Sedaj vidite, dragi bratje in sestre, — da ni naslova za take pisarije?

Nebodigatreba.

Napredek Ljubljane. Slovenska stolnica napreduje prekrasno pod svojim uzornim voditeljem Ivanom Hribarjem. V jeseni dobi „bela metropola“ električno razsvetljavo. Mestna dvorana se že prenavlja in priredi se v slogu, ki bode vreden metropole slovenske. Sredi mesta se namerava napraviti mrzlo kopališče; ne bode tako dolgo, ko bode vozila tudi električna železnica po mestu. Na gradu se napravi restavracija, do katere bode vodila vzpenjača. Mesto samo pak se prereja moderno in svitlo, da postane Ljubljana krasna, naš ponos. In tako slovensko mesto naj bi naposled požrl — Germani? Ne boš!

God sv. Cirila in Metoda. Piše nam rodoljub iz Barkovelj: „Mi ustajamo in vas je strah!“ Ta nadebudni vsklik našega pesnika mi je zvenel po duši, ko sem na predvečer praznika svetih blagovestnikov dirjal po okolici na svojem železnem vrancu. Dirjal sem od vasi do vasi. Najprej sem kolovratil preko Kontovelja, Proseka, sv. Križa v Nabrežino, kjer so bili priredili prav lepo veselico. Peli so divno, le alt — tako se mi je zdelo — je malce preveč nadvladal v mešanih zborih. Hitro sem zajahal zopet svojega vranca in hajd zopet nazaj po isti poti. V Križu me je pozdravljala velikanska narodna trobojnica, viseča na visokem drogju. Hipoma sem pustil za seboj tudi Prosek in bil sem na Opčinah. Tu so imeli navadni ljudski ples. Ustavil sem se v gostilni Mičelovi, kjer sem si spiral grlo v družbi nekih kraških Rimljanov. Še potem, ko sem dirjal proti Trebčam, mi je zvenela na ušesa tista njih: „Dežo me go kordato de sangue triestin!“ Sangue triestin? Kaj šel To je bil „puro sangue kranjski in karšolin“! Skoro bi bil postal melanholičen v mislih na tako — sprideno kri. Ali ko sem se bližal narodnozavednemu Padriču, zazrl mi je oko prediven prizor: Tam v daljavi po istrskih hribih bleščali so kresovi v proslavo godu naših slovanskih apostolov. A tudi v moji bližini sta plapolala dva kresa: jeden na padriškem in jeden na lonjerskem polju. V Padriču je visel velik lampijon v narodnih barvah. In mladina je prepevala, veseleča se, da

bode mogla prihodnje leto še sijajneje proslaviti ta naš sveti god. Do tedaj bode namreč sezidana kapelica, posvečena v čast sv. Cirila in Metoda in v proslavo cesarjevega jubileja. Živeli Padričani! V Bazovici sem krenil naravnost k narodni lipi, ki je bila ta večer vsa v svitu raznobarnih lampijonov. Pod lipo pa je peval kvartet bazoviški. Od tu sem zdrnil v spodnjo okolico. V Lonjenu je bilo razsvetljenih mnogo hiš tamošnjih narodnjakov. A kaj sem zazrl še le pri sv. Ivanu! Z višine doli je bil impozanten pogled. Nešteto luči je žarelo skoro na vsakem oknu. A med hišami se je ponosno odlikoval razsvetljeni svetoivanski zvonik, oznanjujoči svetlo, da tu biva slovanski rod. Vozeči se dalje proti mestu, sem vskliknil: „Živelo narodnozavedno ljudstvo!“ — Še malo minut in bil sem v šumečem mestu. A ni me trpelo v mestnem hrupu, ampak hitel sem zopet tja ven v okolico, v naš Rojan. Radostjo sem opazoval krasno razsvetljeni otroški vrtec in hiše vrlih narodnjakov rojanskih. Še živimo! sem vsklikal radostno. Od tu pa v Barkovlje! Tu pa sem bil v resnici iznenaden, toliko nisem pričakoval. Skoro vse hiše, od morskega brega pa gori v hrib, bile so razsvetljene — izvzemši seveda one naših odpadnikov in ovađuhov. Da, tu je prešnil ljudstvo nov duh, jela je pihati svežaja sapa. V tem bipu sem čutil, kako me je obvejal duh sv. Cirila in Metoda.

Drugega dne, na god sv. Cirila in Metoda, vabil nas je v rano jutro zvon v hišo Gospodovo, da tam poprosimo Vsemožnega milosti za naš dragi, tlačeni rod. Vzvišenimi čustvi stopil sem tega dne v božji hram, uverjen, da tu smem vsklikati iz vse duše: „Tlačeni moj slovanski rod — Ohrani ga, ohrani, o Gospod!“ In potem sem ostavil cerkev v blagi veri, da še nismo zgubljeni, da še živi naš stari Bog. Da da: mi ustajamo in vas je strah! Skalo vič.

Podgrajska posojilnica in hranilnica je imela v minolem upravnem letu 1896. 58 971 gl. 57½ nč. dohodkov in istotako toliko stroškov. Iz poročila posnemljemo nastopne zanimive podatke:

C. kr. trgovsko in pomorsko sodišče v Trstu je izrekle s svojim odlokom od dne 8. maja 1896. št. 8170, da naš zavod nima pravice sprejemati hranilnih ulog tudi od nezadružnikov in je pozvalo starešinstvo, sklicati izredni občni zbor, da v tem zmislu premeni zadružna pravila. Na rekurz te zadruga je c. kr. višje deželno sodišče v Trstu z odlokom od dne 24. julija 1896. št. 3128 potrdilo odlok trgovskega in pomorskega sodišča. Starešinstvo je ušlo revizijski rekurz na najvišje sodišče na Dunaju. Ob enem pa je ušlo tudi pritožbo na c. kr. ministerstvo pravosodja. Stvar se je razpravljala tudi v državnem zboru, v zbornici poslancev. Na dotično interpelacijo je odgovoril ugodno ministerski predsednik kakor vodja ministerstva notranjih stvari. Razpravljan je bil tudi nujni predlog, stavljen o stvari in z jednoglasnim sklepom sprejet v zbornici poslancev. C. kr. najvišje sodišče pa je z razsodbo od dne 16. decembra 1896. št. 14583 razveljavilo zgoraj navedena odloka c. kr. trgovskega in pomorskega sodišča in višjega deželnega sodišča v Trstu in pripoznalo naši zadrugi pravico, sprejemati hranilne uloge od vsakega, ako tudi ni zadružnik. Naša posojilnica in hranilnica je bila torej v nevarnosti, da bode morala prenehati. Dasi se je odstranila ta nevarnost, je bila vendar zadruga občutno ovirana v svojem poslovanju ravno v minolem letu, ko je bila nje pomoč najbolj potrebna vsled zelo neugodne letine. Zato naša zadruga v letu 1896. ni dosegla takega vspeha, kakoršnega bi se bilo lahko pričakovalo v drugačnih razmerah. Sicer pa so nekateri prosilci s posredovanjem te zadruga dobili posejil pri drugih zavodih še z nižjimi obrestmi.

Šaljivi „Brivec“ je zopet zagledal beli dan. Prinaša iz vsega slovenskega sveta kosmatine in kosmatinke ter jih vpičo vseh naročnikov brije in striže. Brivca dobite v tobakarnah. Kdor ga ne mara kupiti, naj si ga sposodi.

Aramoux (čitaj armu) se imenuje trta, ki daje največ grozdja. Posebno je razširjena v južni Franciji, kjer daje v dobrih letih po 500 hektolitrov vina na hektaru. Obrezovati se mora na kratko in so zanj le gorke lege, ker počasi zori. Vino trte pa ni dobro in ga rabijo le za konjak. Poskusa vredno pa bi le bilo.

„Dom delavskih stanov“ se postavi v Ljubljani. Najbolj se trudi za to tudi drž. poslanec dr. Krek.

Velikanska granitna plošča, ki se položi kakor podstava spomeniku Petra velikega v Petrogradu, tehta 25.000 meterskih stotov. Za prevažanje te plošče v Petrograd trebalo je posebnega železničnega tira in nalašč sestavljenih bark za vožnjo po vodah.

Najstarejši rudnik sveta. Francoski učenjak de Morgan je zasledil v Aziji najstarejši rudnik naše zemlje. — Isti se nahaja v Sinajskem polotoku. Po sporočilih imenovanega učenjaka nahajajo se v gori Sinai sami bakreni rudniki v katerih se je delalo že pred 3000 leti, a tedaj že so bili dotični rudniki nad 4000 let izkoriščani. Zato se po pravici smejo smatrati Sinajski bakreni rudniki najstarejšimi tega sveta. In že takrat so si razumeli ljudje na rudništvo tako kakor danes. Tako francoski učenjak de Morgan.

Snažilni prah, zvan „Carborundum“ dela senzacijo v industrijskih krogih starega in novega sveta. Ta prah je sestavljen pótom elektrike iz čistega oglja v zvezi s kremenom in prekaša vse doslej znane snažilne prahove, ki so se rabili o izdelovanju orožja in metalnih izdelkov, in katere prahove poznajo tudi naše kuharice. Podjetniki Carborunduma postavljajo že velikanske tovarne za izdelovanje tega praha in sicer ob vodah z veliko močjo, ki se rabi za pripravljanje električnega toka. A prvo tako podjetje stoji že ob Niagari v Ameriki, kjer ti Amerikanci že dolgo izrabljajo moč velikanskega slapa za tovarniške svrhe. Torej napredek za napredkom.

Umetne dijamante hočejo izdelovati ob slapu Niagare in se v to svrhu postavlja ondi že velikanski kemični laboratorij. S pomočjo kristalizacije premoga pótom silnega električnega toka bodo zamogli podjetniki narediti dijamant, ki prekosi na velikosti in vrednosti največi dosedaj znani demant, znan pod imenom Koh-i-noor. In sicer se bode vsilil proces kristalizacije samo nekaj dni. Vendar pa bode treba za izdelovanje jednega takega dijamanta precejšno množino premoga, ker je znano, da obstoji po svoji kemični vsebini dijamant iz čistega premogovca, katerega pa je razmeroma malo v premogu samem. Dobavo dijamantov iz premoga je pač smatrati za potratnosti, tega dragocenega kuriva, o katerem se toži že sedaj, da ponehava.

Najlepši safir sveta se nahaja sedaj pri nekem dragocenarju v Londonu. Safir tehta 638 karatov in izvira iz domovine safirjev, iz Ceylona. Safir séva v svoji bledovišnji prozornosti liki zvezda s šestimi ostrimi žarki. V primerni luči razseva tudi z večimi zvezdami. Velik je ta safir kakor srednjedebele jabolko.

Umetnost.

Novi cerkveni glasbotvori.

1.

Te Deum super cantum popularem IV voc. inaequal. aut. 1 voce c. org. auctore Ant. Foerster. Op. 58. Pr. 25. kr. — (5 exemp. 1 fl. Labaci. Sumptibus auctoris. — Lith. A. Klein et Comp. 1897.

Zelo srečna misel skladateljeva je bila uplesti v Te Deum povsod znani in priljubljeni napev: „Hvala bod' gospod' Bogu“. Ljudstvo je tako navajeno tega napeva pri himnu Te Deum, da si ga drugačnega skoro misliti ne more. V tej skladbi se nahaja pomoč, da ljudstvo sliši priljubljen napev na veličastno latinsko besedilo; zato pa trdim naravnost, da je misel skladateljeva tudi originalna in čudim se, da ni že kdo drugi pred g. Foersterjem staknil kaj tako izvrstnega. Ta napev je priprost, gibajoč se v toniki in dominantni brez vsake modulacije; toliko bolj je znal vzorni skladatelj utelesiti mu življenje po lepi porazdelitvi besedila na posamezne glasove; da, v teku skladbe se napev nahaja enkrat celó transponiran v e-moll; s tem je odstranjena vsaka monotonija. Da se besedilo izvrši naglo, poje na več mestih z „falsi bordoni“.

Skladeb Te Deum domačih skladateljev imamo sicer že več, a te so navadno za perca pretrudljive ali pa predolge. Omenjena prelepa skladba pa je zelo lahka in kratka, da bo vsakdo zadovoljen žujo. Na splošno mi je trditi, da je dični

skladatelj znal pokazati svojo veliko glasbeno izoliko in moč tudi v lahkoti in priprostosti. Cena pa je tako nepričakovano nizka, da si vsak pevec lahko kupi tiskano partituro in zatorej ne bo treba izpisovati glasov za pevce, ker bodo lahko peli iz partiture, ki naj se omisli vsakemu pevcu.

Priporočam iskreno izborna delo vsaki cerkvi v nakup.

2.

Te Deum IV. voc. aequal. auctore Ant. Foerster. Op. 63. Pr. 25 kr. — (5 exemp. 1. fl.) Labaci. Sumptibus auctoris. — Lith. A. Klein et Comp. 1897.

Skladba bo izvrstno služila preč. gg. klerikom, ki bodo peli na novih sv. mašah, možkim samostanom, semeniščem in sploh vsem cerkvenim možkim zborom.

Kar sem trdil o skladatelju v predstoječi skladbi, ponavljam tudi tu; zraven pa pravim, da se bo čula ta skladba polno in mogočno. Iz čitanja partiture se mi dozdeva tudi, da se bo na mnogih mestih čula kaj mило, tu pa tam nekako domača, efektno in vzneseno. Besedilo je po glasbeni sintaksi jako dobro pogojeno, harmonizacija je brez težkoč in vzorna.

Skladba je na splošno lahka, zelo melodijozna, homofonna; ne pomanjkuje jej tudi okusno sestavljenih polifonnih oblik, ker pri „quemadmodum“ in „non confundar“, je besedilo izvrstno kontrapunktično, pogojeno celo v stesnenostih (Engführungen). Škoda več besedij, saj skladatelj predobro pozna glasbeni svet. Sezite pridno po tej skladbi, pa pojte jo!

Fajgelj

Gospa Avrélja.

Novoleta. Spisal Ivan Fajdiga.

(Zvršetak)

Po teh mojih besedah se je gospa umirila in blažesten nasmeh se je razlil čez njeno obličje. Dejala je sladko resignirano:

„Kaj se je zgodilo z mojim otrokom, mojo drago Amando, ne morem raztolmačiti, saj je vse tako skrivnostno; od onega trenutka nisem čula več črtice o njej. In vendar mi pravi nekaj, da ne more biti mrtva, marveč da živi in da je dušno nepretargoma v naši bližini, dasi jej telesno ni možno priti. Kdo ve, ako se ž njo ni zgodilo nekaj takega, kakor ...“ pri teh besedah se je prijel za glavo, njene oči so bile uprte v tla in strastno je zaklicala:

„Moj Bog! Jaz blazna, da tega nisem mislila! — No bodi si temu, kakor hoče, dragi moj prijatelj. Moja beseda in materin blagoslov imate tudi, ako ostane pri — prikazni, — o! kako rada bi vam jo dala! Glejte, vse to, kar vidite tu, bi bilo njeno in pri tem še lepi gradič, ki ga premorem v gorenji Italiji, vse bi bilo vajino, vse!“ Pri tem mi je šla razkazovat dragocenosti svoje, ki so ležale kar nakopičene v njenih krasnih omarah in katere so znašale gotovo vrednost mnogo sto tisočev.

„Vsaj sem vedela koj prvi hip, da jedino Vi ste ustvarjeni osrečiti Amande eterično bitje — Vi se svojo rojeno premočjo nje ne g a življenskega fluida, zato sem Vas povabila v svojo bližino, da bi vsaj s a n j a l a o sicer možni sreči Vaše združitve ž njo. In zdaj, kdo ve, kaj čaka ubogega otroka ...“

V tem hipu se je začelo v moji sobi kakor zvonki dekliski smeh in h kratu so se že tudi odprle duri v gospodinjino sobo.

„Mamá, mamá! Saj sem že tu!“ zaklicalo je — stala je med vrati v svoji življenski krasoti, taka, kakor sem jo videl čisto, čisto!

„Amanda!“ zaklical sem in padel pred njo na kolena, objemši nje sladki život. Ni se mi izvila, marveč nasmijala se takisto čudno, kakor je znala v nepozabnih nočeh in rekla:

„Ta zlobni, zlobni strije! Tako dolgo me je držal in me zapiral v tistem svojem gradu, mama. Kako sem prosila, klečala, solzila se pred njim, — bilo je zaman! Vedno je dejal: „delaj pokoro za neprevidnost, ki jo je zagrešilo tvoje prenapeto srce, kako lahko bi bila nesrečna! Potem mi je obetal, da prav gotovo bom zopet videla svojo mamico in ... in ... nu, in Vas, gospod, ki ste mi tako zvesto stražili mojo sobico. Oj saj sem bila vedno v sanjah v tem milem prostoru, vse moje bitje bilo je tukaj in tega, — smem li povedati? —

ste bili največ krivi Vi, mladi, poredni gospod, — da, Vi!“

„Amanda —! Hočeš li biti moja — za veke moja?“ hitel sem.

„Kako ste čudni? Mar nisem že — od nek-daj? — mamica, daj nama blagoslov!“

Pokleknila sva in sprejela blagoslov spresrečne matere.

„Hvala!“ dejala je deklica vstanša „ali veš, da pride kmalo — „strije“ tudi? Vse pripravite, je dejal in potem odpotujemo“.

Sedeli smo v pozno noč, srečni, presrečni; zopet in zopet naslanjala je deklica svojo angeljsko glavico na moja prsa in pogledovala mi v oči s tisto čudovito nadzemsko šegavostjo, kakor znajo samo bitja njene vrste. Po tu in tam pridvignila je tudi svojo cvetočo glavico in vtila mi v dušo poljub, kakoršnega še menda ni občutil noben zemski zaročenec.

Drugo jutro sem odšel.

In zdaj je pripravljeno za poroko, v esmih dneh boe svatba, na katero ste povabljeni tudi Vi.

Že gola radovednost me je gnala na to svatbo, zatorej nisem odrekal prijatelju in prišel.

Zares, nekaj izvanrednega je bila ta svatba, kakoršnih se menda le malo nahaja med ljudmi.

Prilele so na svatbo tudi vse tri poročene sestre Amandine in njihovi soprogi in mnogo odlične tržaške gospode — z jedno besedo: cvet lepe družbe. A tudi tisti „strije“ je prišel od nekje čez morje. Bil je postaren, resen gospod, črne brade, globokih oči, s katerimi je mene pomeril pomembnim pogledom. Prilčno je vstal in govoril nekako napitnico novoporočenima. Dejal je:

„Čemu se tožijo ljudje toliko o nesrečnih zakonih? Glejte, uverjen sem, da sta naša poročena iz mej tistih, katerim nikdar ne pride žal beseda kesanja ali mržnje radi tega, da so se vzeli, kajti ona dva sta kakor ustvarjena drug iz drugega.“

Pa še nekaj.

Splošno opažamo na svetu, da zgrešijo ljudje svoj pravi cilj. Nekateri sklepajo zakone zaradi imetja in menijo, da je to glavno, drugi zopet iz domišljije, da se ujemajo, a največ se jih ženi iz spolake lahkomišljenosti in iz komeditete. Pravi moment pa se pušča v stran, ker se ne izpoznavam, ki pa je pravcati temelj vsej zakonski, a tudi vsej življenski sreči. Človek je čudovito bitje, sestavljeno iz še po najmanjšem delu izpoznanih eteričnih snovij, katerih se nahaja v nekaterem človeku več, v nekaterem manj. Ta element ali izvenelement se izpoznavam v nehotenem pojavljanju človeške volje. Maksimum te eterične snovij je torej isto, kar dela jednega človeka čudovitim, masi človeštva neumevnim voditeljem po tej snovi manj obdarjenih bitij. Blagor njemu, ki se tega bogatstva zaveda in blagor njim, ki se vrtijo v krogu tega krepkega vodstva — čista, jasna sreča in izvirno blagostanje je sad tega vodstva.

Malokje nahajamo to, ali kjer zares nahajamo, ondi je sreča zagotovljena. Ali zaute zdaj, predragi gostje in prijatelji, kateri in kaki ljudje bi se smeli in morali družiti za celo življenje, da bi v kratkem času doseglo človeštvo oni cilj, kateri mu je namenjen od nebes a kateri cilj ostane najbliže zgrešen za — veke!“

Vse je pritrjevalo tim globokim besedam, a pritrdil sem tudi jaz, dasi so se mi zdele zelo skrivnostne.

No, dragi dan odpotoval je srečni prijatelj se svojo Amando, blagroval sem ga iz dna srca, da je dosegel to, česar morda ne doseže iz med tisočev jeden.

Gospa Avrélja pak je postala v spominu dovezne inteligence tržaške baš radi te poroke mojeg prijatelja z njeno hčerjo Amando nekaka „persona santissima“, in to po pravici.

Najnovejše vesti.

Iz Gorice poročaja: Danes je odpotoval na Dunaj zaupni sluga umrlega knezondškofa vzemši s saboj škofovsko cpravo. Truplo dosepe v Gorico v pondeljek jutraj in se bode položilo na mrtvaški oder v škof. palači. Pogreb bode v sredo. Položeno bo truplo v kapelici na starem pokopališču, kjer počivajo njegovi predniki. Danes je zapečatil notar škofovo stanovanje. Premoženja baje ni dr. Zorn zapustil posebnega. Na peslopiu deželnega zbora, na magistratu in na hiši centralnega semenišča vejejo črne zastave.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Buolmpaata. Pšenica za jesen 8.64 8.65 Pšenica za juli 1897 — do — Oves za jesen — — — — — za za jesen 6.98 7. — Koruza za juli 1897. 4.27 4.28 Pšenica nova od 78 kil. f. 9.45—9.50 od 79 kilo. 9.50 9.55 od 80 kil. f. 9.60—9.65, od 81. kil. f. 9.65 9.75 od 82 kil. tor. — — — — — Jedmon — — — — — proso 5.65—6.15.

Pšenica: Slabe ponudbe, primanjkuje povpraševanje, — mlačno. Prodalo se je le nekoliko vagonov 2—5. nvč. ceneje Rz. 7 nvč. Vreme: vroče.

Praga. Neraznirani sladkor tor. 11.37½, do — — — — — Novi po f. 11.62½.

Havre. Kava Santos good average za juli 43.75 za november 44.95 mirno.

Hambourg. Santos good average za september 36. —, za december 36.75 za marec 37.25, za maj 37.75

Družinske borze 10. julija 1897.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.15	102.10
„ „ v srebru	102.25	102.25
Avstrijska renta v zlatu	123.20	123.15
„ „ v kronah	101.15	101.15
Kreditno skotje	370. —	369.25
London 10 Lat.	119.50	119.50
Napoleoni	9.52	9.52
20 mark	11.73	11.73
100 Itali. Ir.	45.50	45.45

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

Državna železnica. (Postaja pri sv. Andreju)

Od dne 1. maja 1897.

ODHOD:

6.30 predp. v Herpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.30 „ v Herpelje, Rovinj, Pulj.
4.40 popol. v Herpelje, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj.
7.80 „ v brzovlak v Pulj, Divačo, Beljak na Dunaj
Lokalni vlak ob praznikih

2.15 popol. v Divačo.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divačo.
9.45 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Herpelj, Ljubljano, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Rovinja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja,
Lokalni vlak ob praznikih:

8.35 popol. iz Divačo.

(Južna železnica (Postaja južna železnice.)

Od dne 1. maja 1897.

ODHOD:

7.45 predp. brzovlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.25 „ brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9. — „ omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55 „ poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom
12.50 popol. omnibus v Kormin.

4.40 „ omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.25 „ poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.05 „ brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko
8.05 „ brzovlak v Kormin.
8.45 „ mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.
10. — „ mešani vlak do Mürzuschlaga.

Lokalna vlaka ob praznikih.

2. — „ v Gorico, Kormin, Červinjan.

4.25 „ v Nabrežino.

Tedenski vlak:

7.50 popol. (sreda) ekspres v Ostende.

DOHOD:

6.55 predp. mešani vlak iz Mürzuschlaga, Beljaka, itd.
7.30 „ mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežino.
8.35 „ brzovlak iz Kormina,
9.25 „ brzovlak z Dunaja.
10.25 „ poštni vlak z Dunaja, zveza z Reko.
10.37 „ brzovlak iz Rima, Benetk.

11.20 „ omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežino.

5.40 popol. poštni vlak z Dunaja.

7.15 „ omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežino.

8.30 „ brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežino; —

8.54 „ brzovlak z Dunaja zveza z Reko.

Lokalna vlaka ob praznikih.

10.50 popol. z Nabrežino.

11.25 „ iz Kormina, Gorica, Červinjan.

Tedenski vlak.

9. — predp. (sreda) ekspres iz Ostende.

Krojaško strokovno učilišče

v Ljubljani

naznanja, da pričnejo zopet redni tečajji in sicer za možke dne 16. julija, za ženske pa dne 1. avgusta v novi hiši, gospodske ulice št. 7.

Natančnejša pojasnila pošlje na zahtevanje

Vodja učilišča:

M. Kunc.

Kdor želi

vzeti v najem za poletni čas 2 sobi, kuhinjo (brez oprave) in vrtom, naj se obrne do Stefana Dekleva v Materiji.

Kje se dobi najboljši in najceneji

maličev sirop?

V lekarni

G. PICCOLI-ja v Ljubljani

kateri je pripravljen iz aromatičnih malin

iz Kranjskih gor. Radi teh njegovih lastnosti pri-

znali so mu v 11. mednarodni farmaceutični raz-

stavi v Pragi 1896. leta najvišjo odliko.

Prodaja na debelo in drobno.

Prodaja se tudi v Trstu v drogeriji

CILLIA, Ponterosso

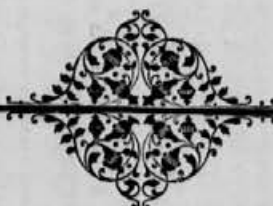
v boteljkah po 60 nvč., kjer se dobiva tudi ta-

marindov sirop po isti ceni.

Slovenci in Slovenke!

**spominjajte se
o vsaki priliki naše prekoristne družbe**

sv. Cirila in Metoda

Svoji k svojim!

**To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!**

Za slabotne
bolehave vried pomanjkanja krvi na živcih, blode in sla-
slabotne otroke; izvrsnega okusa in preiskusnega uinka je
železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.
(Dunajska cesta)
priporočeno od mnogih zdravnikov. — Politterska steklenica
veja 1 gld., pet politterskih steklenic 4 gld. 50 kr.

Alte & Zadnik

Via Nuova na vogala via S. Lazzaro

Priporočila se sl. slovenskemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi zalogo manufakturne blaga. Udobiva se povsem najnovejšo blago, za moške, ženske in deco. Veliki izbor raznovrstnega perila kakor npr. Bombazine bele in rujave iz najboljših tovarn. Razno vrstno platno belo in rujavo v razni širokosti. Veliki izbor ženskih štof črnih barvanih in belih. Udobivajo se razni perkali in sateni v najlepših novih in gotovih barvah. Velika zaloga najboljših moderecev, nogovic, rokavic, pajčolanov svilnatih, rut najnovejših barv. Za šivilje in kitničarce, udobiva se vsa drobnarija v obilni meri. V zalogi se nahaja tudi najnovejšo blago za gospode. Ovratniki in ovratnice, v najnovejši mode in raznovrstno perilo. Nogovice za kolesarje. Stof 140 cm. širok od 65 kr. naprej iz najboljših tovarn. Sprejemajo se naročnine in izvršitev možkih oblek po najnovejšem Parizkem in Dunajskem kroju.

Cene po dogovoru in sicer jako nizke. Za slovenska društva udobivajo se trobojni trakovi v razni širokosti in najboljše blago za narodne zastave.

Uzenci se pošiljajo takoj. Pošiljatev blaga na deželo poština prosta. V mnogobrojen obisk najtopleje priporočata svojo zalogo držče se narodnega gesla: Svojim k svojim udani Alte & Zadnik. Trst.

V „Narodnem domu“ v Celju

je oddati v najem še nekaj prav lepih prodajalnic za nizke najemnine. Prodajalnice leže zelo ugodno, ker so nasproti c. kr. davkariji in okrajnemu glavarstvu in ker sta v „Narodnem Domu“ dva denarna zavoda, namreč „Posojilnica“ in „Južno štajerska hranilnica“ tako, da je tukaj vedno velik promet, posebno ker stoji „Narodni Dom“ ob ljubljanski drž. cesti, po kateri gre ves promet iz Savinjske doline. V „Nar. D.“ je tudi gostilna, čitalnica in zbirališče celjskih narodnih društev.

Pogoji se izvejo pri „Celjski posojilnici“, kamor naj se blagovole pošiljati tudi ponudbe.

Njegova Svetost Papež Leon XIII.

sporočil je po svojem zdravniku profesorju dr. Lapponi-ju le-
karnarju PICCOLI-ju v Ljubljani
najsrčnejšo zahvalo za Njegovi
Svetosti vpslano

tinktura za želodec

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih
odličnih profesorjev medicine so

Piccoli-jevo tinkturo za želodec
praskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno kre-
pilo za želodec, katere krepča želodec, po-
možuje tek ter povspesuje prebavljaj in
čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 nvč. 12 steklenic z
zaritjem 1 gld. 36 nvč., poštna pošiljatev
70 steklenic 6 gld. 50 nvč.

Najvišje priznanje
lekarju PICCOLI-ju v Ljubljani kot prirejevalcu
kapljic za zobe,

katere je z zadovoljnim vspehom Nj. o. in k. Vis.
prejasma gospa prestolonaslednica-udova nadvoj-
vodinja **ŠTEFANIJA** izvolila opetovano u-
porabiti.

Cena steklenici 20 nvč. 10 stekl. 1 gld. 50 n.
Naročbe odpošiljajo se točno proti poštnem povzetju

Zaloga pohištva

turdke Alessandro Levi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 9

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega iz-
delka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na
zahtevanje ilustriran cenik zastoj in franko. Naročeno
blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da
bi za to računil stroške.

Kdo pije
Kathreiner
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti.

IVAN PUC iz DIVAČE

naš rojak in narodnjak

kipar in slikar

priporočila se, uvažujè geslo „Svoji
k svojim!“ posebno čestiti duhov-
ščini, cerkvenim predstojnikom
kakor tudi zasebnikom, da bi ga
blagovolili počastiti se svojimi
naročili.

Izvršuje najsolidnejša in naj-
točnejša dela v vsakem oziru.

Rojančani pozor!

Te dni je prevzel naš rojak **Ivan
Bufon**

pekarno in prodajalnico jestvin

Arcon, nahajajočo se v Rojanu št. 1
(pri cerkvi).

On je uredil pekarno popolnoma, da odgo-
varja na vse strani. Priporočila se, da se ga
pogostoma podpira po geslu „Svoji k svojim“. Ima na prodaj vsakovrstne moke in sladšče
po primernih cenah in sprejema domači kruh
v peko. Postrežba je točna in poštena.

Nadejajo se obilnega obiska se v naprej prav
toplo zahvaljuje

Ivan Bufon.

Cenike in sniževala zastoj!
Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!

Vse stroje za poljedelstvo in vinogradstvo

CENE Z NOVA ZNIŽANE.

Stiskalnice za grozdje, diferencialna sestava. Ta
sestava stiskalnice ima največjo pritiskujočo moč izmed
vseh drugih, kakršnih - koli stiskalnic.

Stiskalnice za masline, hidravliške
stiskalnice, brizgaljke proti peronosperi,
Vermorelove sestave.

Te moje brizgaljke so znane kakor najboljše ter
najcenejše; avtomatične brizgaljke, tlačilnice s pripravo
za tlačiti jagode, stiskalnice za seno, triere itd. v naj-
boljšem proizvodu.

Ig. Heller, Dunaj

II, Praterstrasse 49.

Kdor želi kupiti

slamorenico, mlatilnico, gepelj,
trier ali sploh kak potrebni in
koristni kmetijski stroj,
naj zahteva prvi slovenski cenik naj
novejših strojev od prve in jedine slov.
zaloge kmetijskih strojev na Goriskem

Franjo Babnika v Gorici
(začasno Via Fornica 12.)
zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

zastopnik se iščejo.

Ua ga gošufje obaj
cau Sezurauno

Tiskarna Gutenberg

filjalna ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTE IN CONTO - KNJIGE

zistem „Patent Workmann Chicago“

Raztrirni zavod — Knjigovezstvo.

priporočuje se za prijazne naročbe se zadržilom primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, rokotvorov v vsakem obseju, brošur, plakatov,
cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavitkov z napisom, naslovnih listkov,
jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature,
Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih,
časno-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (črtanega)
papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledic iz
cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Acquedotto 35 — ARNOLDO COEN — Acquedotto 35 Trst